

Landsbankastjórin: Ferðin er ov nógv:

Rætt at seta búskaparlig tiltøk í verk

– Okkurt slag av kravdari uppsparing verið tað rætta, tí so fáa fólk peningin aftur, sigur Sigurð Poulsen

ÁKI BERTHOLDSSEN

–Hetta er ikki nakað, sum hevur tikið seg upp beint nú. Hetta havi eg hildið leingi.

Sigurð Poulsen, stjóri í Landsbanka Føroya, sigur, at tað er langt síðani, at hann alment boðaði frá fyrstu ferð, at tað er rætt at seta onkur búskaparlig tiltøk í verk fyri at tálma gongdini, tí nú er ferðin blivin nakað nógv.

– Tað ikki fyrst og fremst nýtslan, sum er nakar vand. Men vøksturin er stórus og nýtslan veksur áleið við somu ferð sum lónarinntøkurnar í samfelagnum, ella sum tóka tjóðarinntøkan og sum lónarvøksturin er.

– Tað vil ikki siga, at føroyingar brúka størri part av inntøkuni nú, men inntøkan veksur so nógv, og tí veksur nýtslan eisini so nógv.

–Sigurð Poulsen sigur, at hinvegin hava ilógurnar verið smáar, men at tær eru í vøkstri nú, samstundis sum inntøkurnar frá fiskivinnuni eru í minking.

– Sostatt víga hesar broytingarnar upp móti hvørjum øðrum og tí er vøksturin framvegis stórus.

Hann sigur, at tað er ikki handilsjavnin, sum er trupulleikin í tí føroyska búskapinum í løtuni.

– Trupulleikin er kostnaðurin. Verður trýst lagt á kostnaðurin, verður eisini trýst lagt á kappingarførið, tí so koma bæði lónir og prísir undir trýst.

– Av tí, at so nógv fólk er burturflutt, kemur arbeiðsmarknaðurin lætt undir trýst, og tað førir til fløskuhálsar í framleiðsluni og sostatt eisini til bæði lónartrýst og prístýst.

– Tí fyrst og fremst, sum ikki fáa fólk at framleiða tað, sum tær hava bundið seg til, og sum eftirspurningurin er, nýðast at betala seg burturúr tí, og tað kostar.

Óneyðugt at hækka skattir og avgjöld

Sigurð Poulsen sigur tí, at hann hevur leingi hildið, at tað er neyðugt at seta onkur tiltøk í verk fyri at tálma gongdini.

– Tess fyrr, vit seta hesi tiltøk í verk, tess bleytari raka tey. Biða vit hinvegin ov leingi, skulu inntrivini verða so mikið harðari fyri at virka.

Vit spurdu eisini Sigurð Poulsen, hvørji tiltøk, hann hugsar um.

– Teir almennu kassarnir hava ikki brúk fyri fleiri inntøkum. Sostatt er tað óneyðugt at hækka skattir og avgjöld, sigur Sigurð Poulsen.

Hann sigur, at hansara tilmælið er hinvegin, at okkurt slag av kravdari uppsparing verður sett, so at trygd er fyri, at fólk fáa peningin aftur. T.d. hevur hann onki ímóti, um uppsparing verður sett í verk til eftirløn – um semja fæst nóg skjótt um treytirnar fyri henni.

Hættislið

Tað hevur verið nevnt, at

tað er ógvuliga ymisk, sum teir ymsu landspartarnir í Føroyum eru fyri búskaparliga og at tað rætta hevði verið at gjørt mun á tí figgjarpolitikk, sum verður furdur í teimum ymsu økjum í Føroyum?

– Tað er uttan íva rætt, at tað er ógvuliga ymiskt, hvussu teir ymsu partarnir í Føroyum eru fyri.

– Men at gera mun á figgjarpolitikknum í teimum ymsu økjum í Føroyum, er trupult.

– Tí so koma vit inn á bygnaðarpolitikk.

– Vit skulu alla tíðina færa bæði konjunkturpolitikk og bygnaðarpolitikk.

– Men tað er tað við

– Tað er neyðugt at seta búskaparlig tiltøk í verk. Og Tess fyrr, vit seta hesi tiltøk í verk, tess bleytari raka tey. Biða vit hinvegin ov leingi, skulu inntrivini verða so mikið harðari fyri at virka, sigur Sigurð Poulsen

bygnaðarpolitikk, at hann virkar ikki frá degi til dags.

– So tað ber ikki til at færa bygnaðarpolitikk, tá ið tørvur er á konjunkturpolitikk.

– Tað tekur tíð at fáa bygnaðarpolitikk at virka, og tað er ógvuliga vandamikilið at loyva vissum portum av búskapinum at bliva

ov heitar fyri at fáa eina tillaging á øðrum økjum.

– Vit nýðast at færa konjunkturpolitikk fyri at stilla hitan í búskapinum. Vit nýðast at gera tað, sum er neyðugt, men á ein slíkan hátt, at inntrivini ikki verða so ógvuslig, sigur Sigurð Poulsen.

– Men hann leggur afturat, at tað er ikki bráneyðugt við tiltøkum.

– Men tað er neyðugt at stilla búskapin eitt sindur.

– Og tað er neyðugt at umrøða spurningin, so at vit finna tær neyðugu semjurnar, sigur Landsbankastjórin.

Ingeborg Vinther sigur kortaneit til alt tos um búskaparlig tiltøk:

Grovt at lónarhækkingin nú skal takast frá okkum aftur

–Fakfeløgini fara ikki at finna seg, at fyrsta lónarhækkingin í 10 ár, verður tikin frá okkum aftur

ÁKI BERTHOLDSSEN

–Hesum fara vit ikki at finna okkum í.

Ingeborg Vinter, forkvinnu í Føroya Arbeiðarafelag, mótmælir uppá tað hardasta øllum tosi um at seta búskaparlig tiltøk í verk fyri at kóla føroyska búskapin niður.

Seinastu dagarnir hava vit fleiri ferðir hoyrt, at ferðin á føroyska búskapinum er blivin nakað nógv og at tað er neyðugt at tálma gongdini, so at hann ikki hitnar ov nógv.

Men hesum mótmælir forkvinnu í Føroya Arbeiðarafelag upp á tað allar hardasta.

– Føroyska verkafólkið hevur onki at taka av. Tímalónin er beint omanfyri 80 krónur, í londunum rundan-

–Beinanvegin verkafólk finga nýkur oyru uppá lónina, verður tosað um búskaparlig tiltøk. Tað góðtaka við ikki og Karsten Hansen skal verða visur í at fáa eitt aftursvar frá fakfeløgnum, sigur Ingeborg Vinther

um okkum er hon yvir 100 krónur.

Men eitt er tímalónin, eitt annað er, hvussu nógvur tímar, verkafólk sleppa til arbeiðis. Og tað vita øll, at ikki minst í fiskivinnuni á

landi, men eisini aðrastaðni, er talan um sera óstøðugt arbeiði, so tey eru fá, sum hava fulla ársinntøku.

Annars heldur Ingeborg Vinther, at tað er toppmálið, og ikki sørt provokerandi,

at fara at tosa um at seta búskaparlig tiltøk í verk nú.

– Tað eru ikki meiri enn tveir mánaðir síðani, at vit finga tað fyrstu lónarhækkingina øll kreppuárin.

– Hækkingin var millum 7-10%, men tað er verri enn so nokk til at koma uppáftur á sama støðið, sum lónirnar vóru á fyrri kreppuna.

– Skuldu vit havt fingið alt tað, sum tann tóka lónin er fallin hesi kreppuárin, skuldi talan verðið um eina lónarhækking uppá eini 28%.

– So her er onki at taka av, heldur ikki til uppsparing.

– Men møguliga er okkurt at taka av hjá teimum, sum góvu sær sjálvum eina lónarhækking upp á 60%, sigur Ingeborg Vinther.

Hon sigur tí, at hon tekur yvirhøvur ikki undir við, at búskaparlig verða sett í verk ímóti vanligu løntakaranum.

Ingeborg Vinther sigur, at tað er beinleiðis grovt at tosa um lónarhækking tiltøk, so at lónarhækkingin verður tikin innaftur.

– Hetta fara fakfeløgini

ikki at finna seg í, og Karsten Hansen skal vera visur í at fáa eitt aftursvar frá okkum, sigur hon.

Men, hvat fakfeløgini fara at gera, ella, hvat aftursvarið verður, fer tíðin at vísa.

– So skjótt, tað liggur fyri, fara vit at hava fund í sjeymannabólkinum at tosa um støðuna, tí vit fara ikki at finna okkum í, at tosað verður um tiltøk, bara tí, at vit hava fingið nýkur oyru uppá lónina

Er tá ikki samd í, at ferðin á búskapinum er ov nógv?

– So skuldi tey heldur ansa eftir almennu fløgnum, so at ikki allar almennar flögur verða gjørdar, samstundis sum privatar flögur verða gjørdar. Og tað er ikki hinni flögur, sum tað almennu ætlar sær undir næstu árin.

Ingeborg Vinther heldur eisini, at Fíggiarmálaráðharrin skuldi heldur eisini farið at kanna prísvøksturin seinastu tíðina, síðani lónarhækkingini kom í gildi.

– Alt er dyrkað, enn tá breyðið, hóast handverkarar ikki finga lónarhækking.